

N:o 5.

Ank. till Riksd. Kansli den 11 April 1870, kl. 1 e. m.

*Utlåtande, angående väckt förslag om ändring af 14 § i Stadgan för
Första Kammarens arbetsordning.*

Första Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 2, till hvars förberedande pröfning Friherre *Raabs, Adam*, under N:o 48 inregistrerade motion om ändring af 14 § i Stadgan för Kammarens arbetsordning blifvit remitterad, har tagit detta ärende under öfvervägande.

Motionären åsyftar en förkortning af den tid, som för hvarje Kammarens plenarsammanträde nu är medgifven: åt Notarierna att uppsätta och åt Kammarens ledamöter att sjelfve justera deras vid sammanträdet afgifna yttranden, samt åt Sekreteraren att till uppläsning inför Kammarerna uppställa protokollet i dess helhet. Denna tid är, för det närvarande, bestämd, för Notarierna till sednast tredje dagen efter sammanträdet, för ledamöterna till fyra dagar derefter, och för Sekreteraren till sjunde dagen efter sessionen. Motionären föreslår deremot, att tiden måtte inskränkas: i första hänseendet till »andra dagen», i det andra till »klockan tio påföljande dag», nemligen efter den, å hvilken yttrandena skulle af Notarierna aflemnas, och i det tredje, eller hvad Sekreterarens protokoll angår, att tiden för justeringen af detta protokoll skulle förkortas så mycket, som blefve följden, då orden i I mom. 14 §: »Detta protokoll skall å sjunde dagen derefter» o. s. v. utbyttes mot orden: »Detta protokoll skall, så vidt ske kan, å tredje dagen» o. s. v.

Genom ett sednare förslag har likväl motionären, med anledning af hvad vid remissen af hans motion yttrades, gjort den förändring i sitt första, att 2 mom. 14 § skulle erhålla denna lydelse: »Yttranden, som ledamöter vid Kammarens sammanträde afgifva, skola, så vidt ske kan, ordagrant af särskilda för sådant ändamål anställda tjenstemän upptecknas och sist *andra* dagen derefter, kl. 10 förmiddagen, försedda med uppsättarens namnteckning, aflemnas i Kammarens kansli, *derifrån de genom Kamma-*

Bih. till Riksd. Prot. 1870. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 3 Häft.

rens vaktmästare genast tillställas vederbörande talare till genomseende; skolande yttranden sednast kl. 10 förmiddagen nästföljande dag till kansliet återlemnas. Kursiveringen utmärker de af motionären föreslagna, nya ändringar.

Att Kammarrens diskussionsprotokoll må så snart som möjligt blifva i tryck tillgängliga för den allmänhet, som vill deraf taga närmare kännedom, än den, som kan vinnas af hastigt uppsatta, ofta mindre exakta tidnings-referater, är ett önskningsmål, hvars grundtanke villigt må erkännas. Möjligheten af större skyndsamhet i detta hänseende kunde väl ock, i hvad Notariernes tillgöranden härvid angår, beredas genom att föröka deras antal och förminska den tid, en hvar af dem skulle under pågående session föra pennan vid diskussionsprotokollet, samt genom godkännande af de häraf föranledda ökade kanslikostnader; och som den tid, Sekreteraren behöfver för att kunna inför Kammarren till slutlig föredragning framlägga protokollet i dess helhet, uti ej ringa mån beror af den Notarierne medgifna tidslängd för uppsättande och aflemnande af ledamöternes yttranden, skulle ock någon förkortning af förstnämnda tid blifva möjlig såsom en följd af hvad om den sednare komme att bestämmas.

Hvad åter vidkommer frågan om förkortning af den tid, hvarinom Kammarrens ledamöter enligt nu gällande stadga böra hafva verkställt justering af sina yttranden, och hvilken tid motionären vill hafva fastställd till kl. 10 förmiddagen dagen efter den, å hvilken dessa yttranden skulle af Notarierne vara uppsatta och aflemnade, vid äfventyr att desamma eljest kunde få till tryck utlemnas i det skick, de genom Notariens hand erhållit, bör Utskottet ej dölja att dervid flerehanda väsentliga betänkligheter förekomma. Den uppfattning, de åsigter, de skäl, på grund af hvilka en talare i en representantförsamling vill biträda, afslå eller modifiera ett förslag, eller söka bemöta sina motståndares invändningar, framträda gemenligen icke blott i form, utan ock i uttrycks-sätt olika vid ett *muntligt* föredrag, än vid ett *skriftligt*. Vid det *sednare* har talaren haft tillfälle att bereda sig på hvad han vill framställa, och således äfven att åt innehållet gifva den fulländning i detalj och den logiska form, han finner lämplig och erforderlig. Vid det *förra* deremot är det ofta oförberedd talaren framträder, oförberedd i annat afseende, än hvad de åsigter angår, han i ämnet omfattar och vid vilkas utveckling det väl kan hända att i afseende å tankens logiska gång och detaljernas fulländning ett eller annat kan återstå att sedermera bättra, jemka eller tillägga. Det är egentligen här, som lämplig tid för justering måste talaren förbehållas, på det han må finna sig kunna ansvara för sina åsigter och sina ord, och ytterligare skäl för en sådan hans rätt till justering samt tillräcklig tid derför framstå, då man betänker, huru lätt det kan inträffa, att den antecknande Notarien icke kunnat fullständigt höra eller uppfatta talarens anförande, eller, måhända icke alls förtrogen med det ämne, hvarom debatten vänder sig, missförstått talarens ord och tankesyftning.

Den nu en talare förbehållna tid för justering af sina yttranden är, såsom känt är, bestämd till fyra dagar. Vore det endast ett enda anförande, en talare under sessionsdagen afgifvit, torde väl icke utan skäl någon förkortning äfven af denna tid kunna

godkännas. Men då, enligt all erfarenhet, samme talare ofta finner sig föranlåten att under pågående session flera gånger begära ordet i samma ämne, dels för att replikera sina motståndares, dels för att ytterligare gifva skäl för sina egna åsigter; då under samma session i de flesta fall flera särskilda, ofta ganska viktiga frågor till behandling och debatt förekomma, framkallande i hvarje sådan omständliga yttranden af en och samma talare; då härvid icke heller får förglömmas, att under dagarne mellan Kammarrens sammanträden utskottsgöromålen taga de i Utskotten insatte ledamöternas tid i anspråk, och att det i synnerhet är dessa ledamöter, som i naturlig följd häraf företrädesvis föranlåtas att i Kammarren begagna ordet för att ytterligare belysa och utveckla respektiva förslag, hvadan enkel billighet fordrar, att de ej med justering af sina anföranden i Kammarren må alltför strängt forceras; då allt detta toges under gemensamt öfvervägande, borde synnerligen bindande och viktiga skäl kunna anföras för ett förslag, som, lika med motionärens, går ut på att ytterligare inskränka och förkorta den tid, hvilken nu, efter behörigt afseende på alla omförmälda förhållanden, blifvit bestämd och såsom en för alla lika bindande regel fastställd för justering af de yttranden, som af talare vid ett plenarsammanträde afgifvits, derest talarne vilja af denna tid sig begagna. Några sådana skäl har likväl motionären icke framställt. Hans egentliga motiv är, att han vore öfvertygad om, att ifrågavarande tid kunde betydligt förkortas, en öfvertygelse som Utskottet på anförda grunder icke kan dela. Äfven exempel från andra konstitutionela länder betyda här föga, enär de organisationer, som dermed derstädes sammanhänga, icke hos oss äro brukliga eller användbara.

Genom de af Kansli-deputerade allaredan vidtagna åtgärder kan, under förutsättning att nu gällande tidsbestämning ordentligen iakttages, nu ett häfte om minst fyra ark af Kammarrens diskussionsprotokoll under loppet af hvarje vecka blifva i tryck tillgängligt för den allmänhet, som åt riksdagsförhandlingarne vill egna speciel uppmärksamhet och om dem erhålla fullt exakta upplysningar; och detta torde få anses motsvara billiga anspråk i detta hänseende.

I betraktande af allt detta anser sig Utskottet böra hemställa,
att någon åtgärd i den af motionären föreslagna syftning icke må
för det närvarande af Kammarren beslutas.

Stockholm den 11 April 1870.

På Utskottets vägnar:

L. Manderström.

Grefve *Ehrensward* har anmält, att han icke i Utskottet öfvervarit detta ärendes behandling.